

Magyar nyelv és irodalom
Középszintű szóbeli tételek (2024)

Irodalom:

1. Életművek. Művek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők

1. Petőfi Sándor forradalmi látomásköltészete
2. Arany János balladaköltészete
3. Ady szerelmi költészete
4. A prófétaszerep megjelenése Babits Mihály költészetében
5. Kosztolányi Dezső novellisztikája
6. József Attila tájleíró költészete
7. Herczeg Ferenc Az élet kapuja című regényének elemző bemutatása
8. Romantikus és realista vonások Jókai Mór Az arany ember című regényében
9. Mikszáth Kálmán novelláinak világa
10. A reformkor szellemisége Vörösmarty lírájában

2. Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból, a 16-18. századból.

Választható szerzők

11. A felvilágosodás gondolati és stílári jellemzői Csokonai Vitéz Mihály költészetében

3. Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából

12. Nemzet- és történelemszemlélet Kölcsey Ferenc költészetében
13. Az antik műfaji hagyományok tovább élése Radnóti Miklós lírájában

4. Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki, kárpátaljai irodalomból

14. A székely világ reális és költői megidézése Tamási Áron *Ábel a rengetegben* című regényében

5. Művek a kortárs magyar irodalomból

15. A tündéri realizmus – valóság és irodalmiság Lázár Ervin *Csillagmajor* című elbeszélésciklusában

6. Művek a világirodalomból

16. A csinovnyikmotívum az orosz realizmus irodalmában Tolsztoj *Ivan Iljics halála* című elbeszélése alapján
17. A karkai ábrázolásmód sajátosságai Franz Kafka *Az átváltozás* című elbeszélése alapján

7. Színház és dráma

18. A komikum megjelenési formái és leleplező hatása Molière egy szabadon választott drámájában
19. Madách Imre *Az ember tragédiája* című művének műfaji és kompozíciós jellemzői, a főszereplők viszonyrendszere

8. Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

20. Az adaptáció jelenségének bemutatása Örkény István *Tóték* című kisregényének *Isten hozta, őrnagy úr!* című filmváltozata alapján

Magyar nyelv és irodalom
Középszintű szóbeli tételek (2024)

Magyar nyelv:

1. Kommunikáció

1. A kommunikációs folyamat tényezőinek, céljának, funkcióinak, valamint ezek összefüggésének megértése, bizonyítása beszédhelyzetek elemzésével, szövegértelmezéssel, szövegalkotással
2. Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei (pl. gesztusok, mimika, térközsabályozás, tekintet, külső megjelenés, testtartás, fejtartás, csend)
3. A főbb médiaműfajok ismerete

2. A magyar nyelv története

4. A magyar nyelv rokonságának elméletei
5. A magyar nyelv történetének fő korszakai
6. A nyelvújítás lényege és jelentősége példák alapján

3. Ember és nyelvhasználat

7. Nyelvünk helyzete a Kárpát-medencében
8. A nyelvjárások és a nyelvi norma (Anyanyelvünk rétegződése)

4. A nyelvi rendszer

9. A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggései
10. A magyar nyelv szófaji rendszere: az alapszófajok, a viszonszóok és a mondatzóok
11. A mondatrészek fogalma, fajtái, felismerésük mondatban, helyes használatuk a mondatok felépítésében (állítmány, alany, tárgy, határozó, jelző)
12. Az egyszerű és összetett mondatok felismerése. Mondatok elemzése szerkezeti vázlattal

5. A szöveg

13. A szóbeli és írott szövegek szerepe, eltérő jegyei
14. A szövegértés, szövegfeldolgozás technikája, olvasási típusok és stratégiák
15. A szövegköziség, a vendégszöveg jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben

6. A retorika alapjai

16. A hatásos előadásmód eszközei
17. Az érvelő beszéd felépítése, az érvtípusok. Az érvelés logikája, technikája; az érvek elrendezése

7. Stílus és jelentés

18. Egyjelentésű, többjelentésű szó, homonima, szinonima, hasonló alakú szópár, ellentétes jelentés
19. Szóképek: hasonlat, metafora, megszemélyesítés, szinesztézia, metonímia, szinekdoché; összetett szóképek: allegória, szimbólum felismerése, elemzése és értelmezése szépirodalmi és egyéb szövegekben

8. Digitális kommunikáció

20. Az információs társadalom hatása a nyelvhasználatra és a nyelvi érintkezésre (pl. szövegszerkesztés számítógéppel, kommunikáció az interneten, elektronikus levelezés)